# SKATTENYTT

*Officiellt organ för Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund*

Nr 6/1951 Årgång 1


# Rätten att vid taxering avdraga kostnad för brunnsborrning

*En sammanställning av jur. dr K. G. A. Sandström*

Under senare år har allt oftare vid taxeringen uppdykt frågan, huruvida en skattskyldig, som under året borrat upp en äldre brunn eller upptagit en ny brunn, äger på en gång avdraga kostnaden härför vid taxeringen. Beskattningsnämndernas praxis i denna fråga synes hava varit skiftande.

Under de senaste åtta åren har spörsmålet sexton gånger varit föremål för regeringsrättens prövning. I sju av dessa fall har regeringsrätten ansett rätt icke föreligga att på en gång avdraga kostnaden för brunnsborrning. Dessa fall äro följande:

R. 1943, not. 111. Skattskyldig förvägrades avdrag för kostnaden, 3.018 kronor, för fördjupning av en å hans fastighet befintlig brunn. Närmare upplysningar saknas i årsboken.

R. 1946, not. 994 (jfr Sv. Sk. T. 1947, häfte 1, Regeringsrättsutslag, sid. 9). Den skattskyldige hade ursprungligen tagit vatten genom en ledning från en närliggande å. Då vattnet förorenats, anlades vid ån en borrbrunn med hydrofor. Grundvattnet försvann emellertid, och då trots ny borrning intet resultat uppnåddes anlades en självtryckledning från annat håll. Sedan borrades brunn å gårdsplanen och denna brunn hade fungerat tillfredsställande. Den skattskyldige yrkade avdrag för kostnader med 1.215 kronor (dock ovisst, om icke en större eller mindre del hänförde sig till äldre beskattningsår). Avdrag vägrades i alla instanser.

R. 1947, not. 1517 (jfr Sv. Sk. T. 1948, häfte 1, Regeringsrättsutslag, sid. 13). Den skattskyldige hade under årens lopp grävt nio brunnar utan att få tillräckligt med vatten; han hade ett mindre jordbruk. Under beskattningsåret verkställde han borrning 56 meter i en å fastigheten befintlig 12 meter djup brunn. Kostnaderna uppgingo till 9.152 kronor, inklusive elektrisk pumpanläggning för 2.900 kronor. Den skattskyldige yrkade avdrag med 4.000 kronor, men avdraget förvägrades i alla instanser.

R. 1949, not. 640 (jfr Sv. Sk. T. 1950, häfte 1, Regeringsrättsutslag, sid. 70). Den skattskyldige hade verkställt borrning och montering av en s. k. djupbrunn å en honom



Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:14:00

tillhörig, i rörelse använd fastighet; brunnen skulle ersätta en vattenledning. Han yrkade avdrag för kostnaden härför med 3.773 kronor. Prövningsnämnden medgav avdrag med 773 kronor. För återstående 3.000 kronor förvägrades avdrag i kammarrätten och regeringsrätten.

R. 1949, not. 895 (jfr Sv. Sk. T. 1950, häfte 1, Regeringsrättsutslag, sid. 24). Den skattskyldige hade eftertaxerats för beskattningsåret 1943 bl. a. för ett belopp om 2.000 kronor, utgörande avdragen kostnad för fördjupning av brunn. Brunnen ifråga hade sprängts 1933 men 1942—1943 måst borras om, enär den endast lämnade ytvatten. Innan omborrningen företogs hade vatten måst köpas och transporteras med hästskjuts två kilometer. Då vattenförbrukningen vore avsevärd vid den av den skattskyldige bedrivna fabriksrörelsen hade han förorsakats stora kostnader "på grund av den ursprungliga brunnens otillräckliga kapacitet". Han framhöll vidare att det borde bemärkas, att det här icke gällde nyanläggning av brunn utan allenast "omborrning (fördjupning)". Eftertaxeringen ändrades icke i kammarrätten eller regeringsrätten.

R. 1950, not. 35 (jfr Sv. Sk. T. 1951, häfte 1, Regeringsrättsutslag, sid. 15). Den skattskyldige hade haft för avsikt att verkställa borrning i en äldre brunn, som vid omläggning av hydrofor ej ansågs hålla vattnet, enär det som regel åtginge mera vatten vid självtryck. För att ej vara utan vatten vid borrningen lät den skattskyldige borra 3 meter från den gamla brunnen. Avdrag vägrades i samtliga instanser; det anmärkes, att den skattskyldige hos regeringsrätten åberopade "den i orten rådande torkan".

R. 1950, not. 487 (jfr Sv. Sk. T. 1951, häfte 1, Regeringsrättsutslag, sid. 16). Ifrågavarande brunn var belägen å en fastighet, som den skattskyldige inköpt 1942. Redan 1943 hade han funnit att brunnen höll vatten endast två månader. Under beskattningsåret hade han djupborrat den från 3 till 29 meter. Den skattskyldige yrkade avdrag härför med tillsynes 2.000 kronor. Taxeringsnämnden medgav avdraget, men detsamma förvägrades i övriga instanser.

I nio av nyssberörda sexton rättsfall har däremot det begärda engångsavdraget medgivits. Dessa rättsfall avse två olika kategorier av brunnsborrning, nämligen dels borrning i redan förefintlig brunn och dels borrning för upptagande av ny brunn.

1) Borrning i befintlig brunn.

R. 1945, not. 1141. Den skattskyldige hade tillgodofört sig avdrag för kostnad för borrning i en å hans fastighet befintlig, nyligen utsinad brunn med 2.044 kronor. Prövningsnämnden och kammarrätten förvägrade avdraget. Regeringsrätten medgav avdrag med hela det yrkade beloppet "enär med hänsyn till i målet upplysta omständigheter omförmälda utgift måste anses såsom avdragsgill reparationskostnad".

R. 1947, not. 539 (jfr Sv. Sk. T. 1948, häfte 1, Regeringsrättsutslag, sid. 12). Den skattskyldige yrkade avdrag för borrning i en förut befintlig brunn. Brunnen hade enligt uppgift tidigare hållit mycket rikligt med vatten, men genom att nya brunnar upptagits i grannskapet hade jordlagret ovan urberget blivit utsuget på vatten och den skattskyldige hade därför nödgats borra 40 meter i urberget. Taxeringsnämnden vägrade avdrag, prövningsnämnden medgav avdrag, kammarrätten vägrade avdrag och regeringsrätten medgav avdrag med hela det yrkade beloppet "enär med hänsyn till i målet upplysta omständigheter omförmälda utgift måste anses såsom avdragsgill reparationskostnad".

R. 1947, not. 1073 (jfr Sv. Sk. T. 1948, häfte 1, Regeringsrättsutslag, sid. 13). Den skattskyldige hade å sin egendom två brunnar. Han upp-



Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:14:00

gav, att dessa tidigare hållit vatten, men genom avlagringar samt täckdikning å hans egna och angränsande marker hade vattnet sinat. Under beskattningsåret hade borrning skett i den ena brunnen till 40 meters djup men utan resultat; kostnaden, varför avdrag yrkades, utgjorde 1.300 kronor. Taxeringsnämnden, prövningsnämnden och kammarrätten vägrade avdrag. Regeringsrätten medgav avdrag för hela det yrkade beloppet "enär med hänsyn till i målet upplysta omständigheter omförmälda utgift för brunnsborrning måste anses såsom avdragsgill reparationskostnad".

R. 1948, not. 987 (jfr Sv. Sk. T. 1949, häfte 1, Regeringsrättsutslag, sid. 12). Enligt uppgift av den skattskyldige hade en å hans fastighet befintlig brunn tidigare hållit rikligt med vatten; även senare hade den hållit vatten till ½ meter från markytan. Möjligen till följd av militärens sprängningar intill fastigheten hade vattnet försvunnit. Den skattskyldige hade låtit borra 70 meter i brunnen och yrkade avdrag för kostnaden härför med 2.187 kronor. Taxeringsnämnden, prövningsnämnden och kammarrätten vägrade avdrag. Regeringsrätten medgav avdrag med hela det yrkade beloppet "enär med hänsyn till i målet upplysta omständigheter omförmälda utgift måste anses såsom avdragsgill reparationskostnad".

R. 1950, not. 34 (jfr Sv. Sk. T. 1951, häfte 1, Regeringsrättsutslag, sid. 15). Den skattskyldiges brunn hade tidigare hållit vatten; torrläggning hade skett av grannars lägre liggande mark. Borrning verkställdes 46 meter i brunnen men borrningen sades hava misslyckats. För kostnaden härför, 2.447 kronor, yrkade den skattskyldige avdrag. Taxeringsnämnden medgav avdrag, prövningsnämnden och kammarrätten vägrade avdrag. Regeringsrätten medgav avdrag med hela det yrkade beloppet "enär med hänsyn till vad i målet blivit upplyst, omförmälda utgift för fördjupning av brunnen får anses utgöra avdragsgill omkostnad".

2) Borrning för upptagande av ny brunn.

R. 1950, not. 616 (jfr Sv. Sk. T. 1951, häfte 1, Regeringsrättsutslag, sid. 16). En äldre grävd brunn å den skattskyldiges fastighet hade sinat, så att vatten vissa tider måste köras från en älv. Den skattskyldige hade då tillsammans med en granne borrat en ny brunn. Han yrkade avdrag för sin del av kostnaden, vilken del hos beskattningsnämnderna uppgavs till 2.887 kronor men hos beskattningsdomstolarna till 2.613 kronor. Taxeringsnämnden, prövningsnämnden och kammarrätten vägrade avdrag. Regeringsrätten medgav avdrag med 1.000 kronor, "enär med hänsyn till i målet upplysta omständigheter klagandens utgifter för brunnsborrning m. m. åtminstone till ett belopp av 1.000 kronor måste anses såsom avdragsgill reparationskostnad".

R. 1950, not. 817 (jfr Sv. Sk. T. 1951, häfte 1, Regeringsrättsutslag, sid. 16). Vattnet i den skattskyldiges brunn hade genom tilltagande järnhalt blivit oanvändbart. Den skattskyldige hade provborrat på tre ställen. Totalkostnaden för vattenfrågans lösning hade gått på över 5.000 kronor, varav ett belopp om 2.000 kronor synes hava betalats till Svenska Diamantbergborrningsaktiebolaget. Den skattskyldige yrkade avdrag för kostnader för brunnsborrning med 2.900 kronor. Taxeringsnämnden, prövningsnämnden och kammarrätten vägrade avdrag. Regeringsrätten medgav avdrag med 2.000 kronor "enär med hänsyn till i målet upplysta omständigheter klagandens utgifter för brunnsborrning åtminstone till ett belopp om 2.000 kronor måste anses såsom avdragsgill reparationskostnad".

R. 1950 6/9 ang. besvär av friherre A. M. Koskull (se Sv. Sk. T. 1951,



Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:14:00

häfte 1, Regeringsrättsutslag, sid. 14; målen från sagda dag äro ännu icke tillgängliga i Regeringsrättens årsbok). Borrning verkställdes för upptagande av ny brunn; kostnaden utgjorde 4.949 kronor. Avdrag yrkades för dessa kostnader men alternativt yrkades avdrag med ett belopp om 1.600 kronor, vartill kostnaderna skulle hava uppgått för iordningställande av den gamla brunnen i brukbart skick. Regeringsrätten medgav avdrag med sistnämnda belopp, 1,600 kronor.

R. 1950 29/9 ang. besvär av dödsboet efter J. P. Åhlén (se Sv. Sk. T. 1951, häfte 1, Regeringsrättsutslag, sid. 16; målen från sagda dag äro ännu icke tillgängliga i Regeringsrättens årsbok). Borrning hade verkställts för upptagande av ny brunn intill nuvarande brunn, som sinat; totalkostnaden utgjorde 4.001 kronor. Prövningsnämnden och kammarrätten vägrade avdrag. Regeringsrätten medgav avdrag "med skäligt ansett belopp av 2.000 kronor, motsvarande beräknade kostnader för reparation av den förut befintliga brunnen".

Med avseende å innebörden av regeringsrättens praxis ifråga om engångsavdrag för brunnsborrning uttalas i ett år 1948 publicerat arbete[1]) (vari dock hänsyn icke synes hava tagits till rättsfall efter år 1947):

"Kostnad för grävning eller fördjupning av brunn är i princip icke avdragsgill (1945: 702); en brunn förslits ju icke. I ett par fall, då fördjupning av brunn måst ske därför att andra brunnar grävts i grannskapet e. dyl., har kostnad för sådant arbete dock ansetts avdragsgill (1947: 539, 1073). Grunden härtill måste ha varit, att det ansetts som en normal företeelse att en brunn sinar av dylika orsaker och att försämringen av brunnen härigenom varit att likställa med försämring genom slitning."

Att emellertid numera avdrag under vissa förutsättningar medgives även för borrande av ny brunn, framgår av ovan åberopade rättsfall.

I några kortfattade anmärkningar till de i Svensk Skattetidning omnämnda rättsfallen göras vissa uttalanden beträffande engångsavdrag för brunnsborrning[1]). Enligt dessa uttalanden torde avdragsrätt icke föreligga om vattnet sinat endast på grund av väderleksförhållanden (torka sommar och höst), utan det torde krävas att brunnen en tid varit fullgod men varaktigt försämrats (genom att vattenåder ändrats eller avtappats från granntomt eller dylikt). Om en brunn varit otillräcklig redan vid fastighetens förvärv, torde avdrag icke medgivas för djupborrning därav[2]).

Spörsmålet om rätt till avdrag vid taxeringen för kostnad för brunnsborrning har därefter i dagarna, i anledning av väckta motioner, varit föremål för bedömande av riksdagens bevillningsutskott[3]). I dess betänkande redogöres till en början för en del av de ovan återgivna rättsfallen. Härefter erinras om att i motionerna bl. a. uttalats att hos beskattningsnämnderna syntes hava utbildat sig en tillämpningspraxis, som icke vore enhetlig, att motionä-

[1]) *Geijer, Rosenqvist, Sterner:* Skattehandbok, Stockholm 1948, sid. 203.

[1]) Sv. Sk. T. 1950, häfte 1, Regeringsrättsutslag, sid. 24, och 1951, motsvarande häfte, sid. 16. — Jfr *Lundevall,* Skattehandbok, Stockholm 1949, sid. 129.

[2]) Dansk rättspraxis synes intaga en motsvarande ståndpunkt. *Helkett:* Opgørelse af den skattepliktige indkomst til staten, København 1948, sid. 185, uttalar sålunda: "Udgift til Boring af Brønd, kan fradrages, naar Talen er om Erstatning for en ældre Brønd, der er løbet tør; forsaavidt den nye Brønd bliver bedre, f. Eks. ved Anbringelse af et artesisk Anlæ, maa en forholdmæssig Del i Udgiften fragaa som Forbedring. Man har dernæst gentagende nægtet Fradrag for Udgiften til en helt ny Brønd, 1939. 76, saavel som for Udgiften til en resultatløs Boring efter Vand, 1945. 149."

[3]) Betänkande 1951: 20.



Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:14:00

rerna ansågo det ostridigt att utgifter för förbättring av vattentäkten genom fördjupning, grävning av ny brunn eller genom djupborrning utgjorde avdragsgill omkostnad vid taxeringen, utom i det fall att en förbättring av vattentäkten påkallades på grund av ett vid fastigheten ökat vattenbehov, samt att det, för undvikande av en skiljaktig praxis hos beskattningsnämnderna, vore ändamålsenligt att i författningstexten inskriva en bestämmelse härom. Härefter anför utskottet:

”Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen är vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet — eller av annan fastighet — avdrag enligt kommunalskattelagen medgivet för kostnader för reparation. Dylika kostnader hänföras sålunda till driftskostnader. Avdrag är däremot icke medgivet för utgifter för ny-, till- eller ombyggnad å fastigheten eller för grundförbättring däråa. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser på det i motionerna berörda området har regeringsrätten utbildat den praxis, att avdrag medgives för kostnader för fördjupning av äldre brunn, då tillgången på vatten blivit otillräcklig till följd av varaktig torka, ökad vattenhämtning i grannars brunnar, täckdikning å angränsande marker eller andra liknande åtgärder, som påverkat grundvattnet. Har befintlig brunn från början varit olämplig, har avdrag för utgifter för fördjupning av densamma däremot icke ansetts kunna medgivas. I några av regeringsrätten nyligen avgjorda mål har vid beräkning av inkomst såväl av jordbruksfastighet som av annan fastighet avdrag medgivits för viss del av kostnaderna för anläggande av ny brunn i stället för brunn som sinat. Den avdragsgilla delen av dessa utgifter har därvid beräknats till ett belopp, som motsvarade uppskattad kostnad för reparation av den förut befintliga brunnen.

Det i motionerna berörda spörsmålet utgör allenast en del av den vidare frågan om gränsdragningen emellan reparationskostnad och kostnad för grundförbättring vid beskattning av inkomst från fastighet. Kommunalskattelagens stadganden i detta avseende ha givits en allmän avfattning och behandla icke särskilt kostnader för vattentäkt. Såsom ovan framhållits har emellertid genom ett flertal utslag i högsta instans rätten till avdrag för brunnskostnader numera blivit närmare klarlagd. Den reglering frågan därvid fått synes i stort sett tillgodose de önskemål i fråga om avdragsrättens omfattning, som framförts i de föreliggande motionerna. Med hänsyn till att de förhållanden, som i det enskilda fallet grunda avdragsrätt, kunna vara mycket olika, torde det emellertid vara synnerligen vanskligt att utforma en generell författningsbestämmelse, som skulle täcka den praxis, som utbildats på här förevarande område.”

Utskottet hänvisar härpå till riksdagens beslut om inrättande av en riksskattenämnd samt uttalar att, därest behov föreligger av särskilda vägledande anvisningar för åstadkommande av en enhetlig rättstillämpning i fråga om rätten till avdrag för brunnskostnader, det torde kunna förväntas, att riksskattenämnden kommer att ägna uppmärksamhet häråt och vidtaga åtgärder, som i detta hänseende kunna anses påkallade. Med hänsyn till det sålunda anförda finner utskottet icke skäl föreligga att tillstyrka bifall till motionerna.

I anslutning till sålunda återgivna rättsfall och uttalanden torde kunna sägas följande rörande för närvarande rådande praxis.

Kostnad för upptagande av ny brunn å fastighet, där sådan förut icke funnits, lärer icke vara avdragsgill.

Har brunn förut funnits å fastig-



Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:14:00

heten men varit otillräcklig redan vid förvärvet av fastigheten lärer avdrag för djupborrning icke medgivas.

Har fullgod brunn förut funnits å fastigheten men varaktigt försämrats, torde avdrag medgivas för erforderlig djupborrning av brunnen i och för dess återställande i brukbart skick. Såsom exempel å dylik varaktig försämring märkes framför allt i grannskapet vidtagna åtgärder, vilka minska vattentillflödet (täckdikning, upptagande av djupare brunnar hos grannar o. dyl.).

Har i sistnämnda fall ny brunn upptagits i stället för att djupborrning verkställts av den gamla, lärer avdrag medgivas för så stor del av kostnaden härför, som motsvarar beräknade kostnaden för reparation av den gamla brunnen.



Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:14:00